

พินิจฐ์ แดงสกุล : การวิเคราะห์การกำหนดราคาน้ำมันในระดับค้าปลีก

ศึกษาโครงสร้างราคาขายปลีกน้ำมันว่าประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรใดมีความสำคัญมากที่สุด เพื่อดูว่าการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีก มีความสอดคล้องกับต้นทุนมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้ศึกษาถึงน้ำมัน 3 ชนิดที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ น้ำมันเบนซินพิเศษไร้สารตะกั่ว น้ำมันเบนซินพิเศษสูตรทดแทนสารตะกั่ว และน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ผลการศึกษาพบว่า ในโครงสร้างราคาน้ำมันในปัจจุบัน ตัวแปรที่สามารถกำหนดราคาขายปลีก คือ ราคา ณ โรงกลั่น หรือราคานำเข้าอย่างเฉียว แต่ตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น ภาษีต่างๆ ที่รัฐเป็นผู้กำหนด ไม่มีส่วนสำคัญทางเชิงสถิติ ในการกำหนดโครงสร้างราคาแต่อย่างใด แสดงถึงโอกาสที่ผู้ค้าน้ำมันไม่สามารถผลักภาระไปให้ผู้บริโภค แต่จะพบว่า ในเชิงสถิติต้นทุนน้ำมันในอดีตไม่มีส่วนในการกำหนด ทำให้ยังคงมีการบิดเบือนทางด้านราคาอยู่บ้าง เนื่องจากในความเป็นจริง การสำรองน้ำมันสำเร็จรูปเพื่อความมั่นคงและการตลาด ได้มีการปฏิบัติกันมาตลอด ค่าคงที่ (K) ที่ได้จากสมการมีค่าสูงเนื่องจาก ผู้ค้าน้ำมันได้มีการตั้งราคาไว้สูง เพื่อรับภาระเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนในระยะสั้น ผู้ค้าน้ำมันจะผลักภาระเพียงบางส่วนไปให้ผู้บริโภค ในประเด็นของค่า Price Ratio พบว่า ราคาน้ำมันทั้ง 3 ประเภท ในอดีต ค่า Price Ratio มีความแตกต่างกันอย่างมาก แต่ในช่วงท้ายของข้อมูลกลับมีค่าใกล้เคียงกัน เนื่องจากราคา ณ โรงกลั่นและราคานำเข้ามีการปรับตัวเข้าหากัน จึงทำให้ค่า Price Ratio ที่ได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยค่าที่ได้จะเคลื่อนไหวในช่วงประมาณ 1.50-2.50 แสดงถึงการปรับตัวของราคาขายปลีก ที่ไม่สอดคล้องกับต้นทุนในช่วงก่อนหน้านี้ ซึ่งการแข่งขันระหว่างผู้ค้าน้ำมันยังมีน้อยกว่าในปัจจุบัน